

AURKEZPENA

Indarrean dagoen globalizazioa gure munduko harreman ekonomiko, politiko, sozial eta kulturalak funtsean aldatzen ari dela gauza arrunki onartua da. Hala ere, orokorrean, ez dira zehaztasunez identifikatzen ez aldaketa horien benetako irismena, ezta tokiko zein globalak diren errealitate eta problematiken arteko lotura ere. Zailtasun hauekin, sarri, ezinezkotzat jotzen da tokiko eragileek sustatutako ekimenekin globalizazioaren ondorio eta norabide aldaketetan eragina izatea.

Hala ere, eta joera erreal hauekin batera, tokiko gizarteetan badago herri-ekimenaren berpiztea, esperientzia berri eta prozesu sozial eta eratzailena, ikerketan eta errealitatearen ezagutzan sakontzeko interes berriena eta baita, balio alternatibo eta solidarioen hedatzearena ere.

Ikuspuntu horretatik, Hegoa-k hausnarketa eta sentsibilizazio prozesu bat hartu zuen helburutzat, geure errealitatea eta tokiko eragileak oinarritzat hartuta, globalizazioaren eta bere ondorioen diagnostiko partekatu bat zehazten lagunduko duena eta, batez ere, geure gizarteetatik, mundu bidezkoagoa eta solidarioagoa eraikitzen lagunduko duten proposamen eta ekimenak sustatuko dituen.

Zehazki, proiektu honen nahia tokiko eragile desberdinen (GGKE, sindikatu, gizarte mugimendu, ikerketa-zentro) gaitasuna eta zeregina indartzea da globalizazioaren eraginaren inguruko sentsibilizazio lanean eta baita globalizazio justu eta solidarioago baten aldeko konpromiso baterako proposamen alternatiboak egiteko ere.

Argitalpen hau proiektu horren barruan kokatzen da, eta zehazki, Globalizazio Ekonomikoa, Nazioarteko Merkataritza eta Lan Arauak izenburudun seminarioan. Nazioarteko ekonomia azken bi hamarkadetan zein sakon aldatu den izan zuten oinarri ideiarik garrantzitsuenek. XX mendearen amaierak, mundu gero eta globalizatuago baten sorrera erakusten du, Iparra eta Hegoaren arteko diru-sarreraren banaketan geroz eta alde handiagoarekin eta baita, geroz eta handiagoa den, biztanleriaren zati baten baztertze mehatxuarekin ere. Dimentsio horretatik sakontzen dugu nazioartekotutako merkataritzaren eta ekoizpenaren alde sozialean, hau da, inbertsioaren eta nazioarteko ekoizpenaren, merkataritza

korrontearen, gizarte-ongizatearen eta zuzentasunaren arazoaren arteko loturan, bai nazioarte mailan bai maila nazionalen.

Ikuspuntu horretatik, helburu bikoitz batekin sortu zen Nazioarteko Lanaren Zuzenbidea: lehia nazional zein nazioartekoa arautzea eta giza duintasuna bermatzea, langileen esplotazioa ekidinez.

Aitzitik, globalizazio ekonomikoa, indar politikoak gero eta autonomia gutxiago izan dezan laguntzen ari da, horrekin kontrapisu nazionalak, zeintzuen artean Nazioarteko Lanaren Zuzenbidea eta ekintza sindikala gailentzen diren, daukaten zentralitatearen zati baten galera eraginez. Globalizazio neoliberalaren prozesua lan arauak alde batera utzita ari da garatzen eta inbertsioa eta nazioarteko merkataritza langileen eskubideekiko errespetu gabe ari dira hedatzen.

Aurkezten ditugun artikuluek egonezin hauei erantzuten diete. M.ª Luz de la Calek, lanpostu egoki bat lortzeko globalizazio oso asimetriko bati laguntzen dioten malgutze eta desarautze politikek ze garrantzi duten azaltzen du eta kalitatezko enplegua sortzeko eta pobreziaren murrizketarako politika eta estrategiak.

Mikel de la Fuente eta Juan Hernándezen artikulua doitze politiken ondorioz sortutako lan antolamenduei buruzkoa da. «Zuzenbide malguaren» ondorioen inguruan kritikoki azaldu ondoren, mugimendu sindikalak gaur eguneko nazioarteko ordena ekonomikoa aldatu edo noranzko justuago baterantz eramán nahi badu, helburutzat, oinarrizko eskubideen urraketentzat lan antolamendu inperatibo, hertsatzaile eta zigortzailea proposatu behar duela ondorioztatu dute.

Josu Egireunek lan eskubideen murrizketa prozesuei, zerbitzu-publikoen pribatizazioei eta «guztien onaren» merkantilizazioari aurre egiteko mugimendu sindikalak dituen inkontsekuentzia eta ahuldadeak aztertu ditu baita, autoreak espero duenez aurrekoaren birsorkuntzan lagun dezakeen, altermundializazio mugimenduaren sorrera ere.

Bi artikuluk, Anton Borjarena bata eta Antxon Mendizabal eta Anjel Erras-tirena bestea, era trinko baina sakonean heltzen diote deslokalizazio emankorren alde ekonomiko eta sozialari, enplegu eta eskubide sozialetan dituen ondorioak zehaztuz.

Duncan Green eta Gonzalo Fanjul-ek, Hong-Kong-o ministro-konferentziako emaitzen eta Doha-ko Ronda-rako, MMArako eta garapenerako konfe-rentzia honen inplikazioaren azterketa egin dute. Euren aburuz, konferentzia, merkataritza mundu mailako pobreziaren kontrako borrokaren zerbitzura jartzeko galdutako aukera izan du. Emaitza (txar) honetan Europar Batasunak lagundu du.

Mikel de la Fuentek, Munduko Bankuak, Krisirik gabeko zahartzea argitalpe-nean aditzera eman duen, pentsioen arloan daukan politika azaltzen du eta honek pentsioen pribatizazio prozesuetan daukan eragina, Txileko esperientziaz baliatuz.

Julia Evelia Martinezek, Ertamerika/Dominikar Errepublika eta Estatu Batuen arteko Merkataritza Librearen Akordioa (CAFTA-DR) indarrean sartzen denean, ordaindutako eta ordaindu gabeko lanen baldintzetan izango duen eragin posiblea aztertzen du. Proposatzen duen tesi nagusiak dio, merkataritza eta inbertsio librearen akordio berri honek, El Salvadorko emakumeen ordaindutako lanaren ezegonkortasuneranzko joera handituko duela eta ez ordaindutako lana gehituko duela.

Zenbait artikulutan aztertu da enpresa multinazionalen politika. Braulio Moro herrialde eta langileen arteko kompetentzian eta giza jakintzaren jabetzean («jabetza intelektualaren eskubideak» eta «inbertsioen babeserako alde biko akordioak») enpresa hauek duten politikan luzatzen da. Bere aldetik, Felipe Gomezek, finkatzen diren lekuetako biztanleen aldetik multinazionalen indarraren garapen berriek giza eskubideen gozamenen duten eragina azaltzen du.

Prozesu globalizatzailearen alderdi bati buruz da STEE-EILAS sindikatuaren artikulua: ikasle etorkinen sartzea geletan eta irakasleriaren zailtasunak, mesfidantza soziala eta Administrazio publikoaren aurreikuspen eza dela eta, hezkuntza interkulturala praktikara eramanez ahal izateko.

MIKEL DE LA FUENTE LAVÍN
Lan Harremanak-etako Zuzendaria
Lan-Harremanen Unibertsitate Eskolako Zuzendaria
UPV/EHU

O. O. Ale monografiko honen eta Globalizazio Ekonomiko, Nazioarteko Merkataritza eta Arau Laboralen seminarioaren koordinazioa eta zuzendaritza UPV/EHUko irakasle eta Hegoa, UPV/EHUko Nazioarteko Garapen eta Lankidetzarako Ikasketen Institutuko kide diren Juan Hernandez Zubizarreta, Patxi Zabalo Arena eta Mikel de la Fuente Lavinen esku egon da.